

Рекомендації для вчителів «Обдарована дитина. Хто це? Яка вона? Як з нею працювати.»

Коли ми говоримо про обдарованих дітей, багато хто гадають, що це просто діти, які гарно знають усі предмети у школі та просто гарно ерудовані діти. Чи насправді це так?

Ні, це невірно. Якщо описану зверху дитину ми можемо назвати розумною, то ***під обдарованістю дитини розуміють*** вищу, ніж у її однолітків, спроможність до навчання і більш виражені творчі прояви, здатність до видатних досягнень у будь-якій соціально значущій сфері людської діяльності.

Існують багато видів обдарованості. Наприклад:

- **Інтелектуальна** – вид обдарованості, який забезпечує швидке оволодіння основними поняттями, запам'ятовування та зберігання інформації. У дитини відзначається гострота мислення, спроможність практичного застосування знань, високий розвиток пізнавальних мотивів.
- **Академічна** – вид обдарованості, який проявляється в успішності вивчення окремих навчальних предметів. Ця обдарованість є більш частковою, вибірковою.
- **Творча** – це особливий вид обдарованості, який породжується або здатністю продукувати, висувати нові ідеї, винаходи, або здатністю блискуче виконувати, використовувати те, що вже створено, відзначається високий показник оригінальності, гнучкості та швидкості мислення.
- **Лідерська (соціальна)** – виняткова здібність встановлювати зрілі конструктивні взаємини з іншими людьми, тобто здатність розуміти, ладнати з іншими, співчувати. Такі діти відзначаються акуратністю в зовнішньому вигляді, зайнятістю в різних заходах і позитивним внеском в них.

- **Художня** – вид обдарованості, яка забезпечує високі досягнення в галузі художньої творчості і виконавської майстерності в музиці, живопису, літературі, акторському мистецтві, виявлення зацікавленості до візуальної інформації, розвиток випереджувальних умінь.
- **Психомоторна** – вид обдарованості, у якій виявляється зацікавленість до діяльності, яка вимагає точної моторики; володіння гарною зорово-моторною координацією; цікавість до руху (біг, стрибки, лазіння); наявність широкого діапазону руху; гарне утримання рівноваги при виконанні рухових вправ; високий рівень основних рухових навичок; володіння винятковою фізичною силою.

Теорія теорією, але як же ці *обдаровані діти ведуть себе на практиці? Які вони?*

1. Обдаровані діти, як правило, дуже *активні й завжди чимось зайняті*. Вони прагнуть *працювати більше за інших* або займають себе самі, причому *часто справами, які не стосуються безпосередньо уроку*, частково це стосується і предмета, до якого у них є здібності.
2. Вони наполегливо прагнуть розв'язувати поставлені перед ними завдання. Цим вони можуть дратувати вчителя, тому що хочуть знати більше. Дитині необхідно надати додаткову літературу.
3. Вони *хочуть учитись і досягати успіху*. Навчання приносить їм задоволення, і вони здобувають знання, не сприймаючи заняття як насилля над собою.
4. Завдяки численним умінням вони *здатні краще за інших займатися самостійною діяльністю*. Особливо часто це виражається в самостійній роботі з літературою, проведенні експериментів з фізики, хімії.
5. Вони вміють *критично розглядати дійсність* і прагнуть проникнути в суть речей і явищ. Вони *не задовольняються поверховими поясненнями*, навіть якщо ті й здаються достатніми їхнім ровесникам.

6. Вони *ставлять багато запитань і зацікавлені* у вичерпній відповіді на них.
7. Завдяки роботі із засобами масової інформації вони *вміють швидко вирізнити найголовнішу інформацію*, самостійно знайти важливі джерела інформації. Більше ніж інші вони зацікавлені в самостійному здобутті знань.
8. *Порівняно зі своїми ровесниками* вони краще вміють *розкривати відношення між явищем і змістом*, індуктивне і дедуктивне мислити, маніпулювати логічними операціями, *узагальнювати*.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ВЧИТЕЛЯМ ЩОДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ

1. **До обдарованих дітей треба ставитися спокійно.** Вчитель повинен створити таку атмосферу в класі, в якій успіхи «зоряного хлопчика» (або дівчинки) викликали не почуття заздрості чи роздратування, а повагу з боку його однолітків.

Постійна недоброзичлива оцінка вихователя може призвести до втрати дитиною впевненості у своїх силах, тим самим приглушити здібності. Однак інша крайність «захвалювання» - викликає зарозумілість, що не менш шкідливо. Оцінка, яку дає педагог, має бути вимогливою, але доброзичливою, щоб зміцнювати віру в успіх.

2. **Треба допомогти такій дитині, тобто дати їй завдання складніше.** Кожне наступне завдання має бути більш складним, ніж попереднє, і водночас посильним.
3. **Ефективне застосування методики самостійного опрацювання (дослідження) учнем нової теми.** На півріччя кожен одержує свою серію завдань різної складності, які треба вирішити самостійно. Після цього поступово завдання розбирають усім класом.
4. **Якщо сфера інтересів і набір здібностей учня досить вузькі,** завдання вчителя – **розвивати ці здібності максимально,** щоб у майбутньому ця людина була здатна професійно використовувати наявні в неї здібності і стати винятковою у своїй галузі.
5. **Талановитим дітям необхідне особливе середовище,** необхідні труднощі, оскільки легкі успіхи за низьких вимог і загального слабого фону загрожують швидкою деградацією.